

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS PADOME

Reģ. nr. 90000270598, Zigfrīda Annas Meierovica bulvāris 12, Rīga LV-1050
Tālrunis: 67223392, fakss: 67220423, e-pasts: aip@latnet.lv, <http://www.aip.lv>

Rīgā,
2019.gada 13.septembrī
Nr.53

Augstākās izglītības institūcijām
pēc pievienotā saraksta,

Izglītības un zinātnes ministrijai

***Par Satversmes tiesas
2019.gada 7.jūnija spriedumu***

Augstākās izglītības padome (turpmāk tekstā – AIP) 2019.gada 5.septembra sēdē izskatīja jautājumu “Par AIP viedokļa formulēšanu par Satversmes tiesas spriedumu lietā par akadēmiskā personāla darba līgumiem”.

Minētā jautājuma iekļaušana AIP darba kārtībā saistīta ar to, ka Augstskolu likuma 35.panta sestā daļa nosaka, ka nozares profesoru padomes darbību pārrauga Augstākās izglītības padome un 2019.gada 7.jūnijā Satversmes tiesa ar spriedumu lietā Nr. 2018-15-01 “Par Augstskolu likuma 27.panta piektās daļas un 30.panta ceturtās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 106.panta pirmajam teikumam” (turpmāk tekstā – Satversmes tiesas spriedums) atzina, ka Augstskolu likuma 27.panta piektā daļa attiecībā uz asociētajiem profesoriem un profesoriem, 28.panta otrā daļa un 30.panta ceturtā daļa, ciktāl tās nenodrošina aizsardzību pret secīgi uz noteiktu laiku noslēgtu darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu, par neatbilstošām Latvijas Republikas Satversmes 106.panta pirmajam teikumam.

AIP vēlas norādīt, ka neskatoties uz to, ka AIP kompetencē neietilpst Satversmes tiesas sprieduma skaidrošana, AIP izsaka viedokli par atsevišķu no Satversmes tiesas

sprieduma ievērošanas izrietošu jautājumu iespējamu risināšanu saistībā ar akadēmiskā personāla darba tiesiskajām attiecībām.

AIP vērš augstākās izglītības institūciju uzmanību uz Satversmes tiesas sprieduma nolēmumu daļā teikto, ka iepriekš pieminētās Augstskolu likuma normas atzīstamas par neatbilstošām Satversmes 106.panta pirmajam teikumam, ciktāl tās nenodrošina aizsardzību pret secīgi uz noteiktu laiku noslēgtu darba līgumu ļaunprātīgu izmantošanu. AIP ieskatā Satversmes tiesas spriedumā teiktais neaizliedz secīgi slēgt darba līgumus par asociētā profesora vai profesora pienākumu pildīšanu uz noteiktu laiku, vienlaicīgi aizsargājot Satversmē noteiktās personu pamattiesības, it īpaši nodrošinot personu aizsardzību pret terminētu darba līgumu ļaunprātīgas izmantošanas risku. Tādējādi, AIP ieskatā ar profesoru vai asociēto profesoru uz noteiktu laiku noslēgta darba līguma termiņa izbeigšanās pati par sevi nevarētu būt pamats darba tiesisko attiecību pārtraukšanai.

AIP norāda, ka ar Satversmes tiesas spriedumu par neatbilstošu Satversmei **nav** atzīta Augstskolu likuma 34.panta pirmā daļa, kura nosaka, ka profesora vai asociētā profesora amata pretendenta zinātnisko un pedagoģisko kvalifikāciju novērtē nozares profesoru padome Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Līdz ar to profesora vai asociētā profesora amata pretendenta zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija vērtējama atbilstoši 2001.gada 4.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.391 "Profesora un asociētā profesora amata pretendenta zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanas kārtība" prasībām.

AIP ieskatā, tuvojoties, uz noteiktu laiku noslēgtā, darba līguma beigu termiņam veicama profesora vai asociētā profesora zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas vērtēšana un pozitīva vērtējuma gadījumā slēdzams darba līgums ar profesoru vai asociēto profesoru. AIP norāda, ka Darba likuma 45.panta ceturtnā daļa nosaka, ka gadījumā, ja beidzoties termiņam, uz kādu noslēgts darba līgums, neviena no pusēm nav pieprasījusi izbeigt darba līgumu un darba tiesiskās attiecības faktiski turpinās, darba līgums uzskatāms par noslēgtu uz nenoteiktu laiku.

Augstākās izglītības institūcijai ir iespējas noteikt, ka nozares profesoru padome veic arī profesora vai asociētā profesora, kuriem tuvojas terminētā darba līguma termiņa notecējums, zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanu, tai skaitā, piemērojot 2001.gada 4.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.391 "Profesora un asociētā profesora amata pretendenta zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanas kārtība" prasības.

AIP ieskatā būtu svarīgi nodrošināt personu līdztiesību vērtēšanas procesā, proti, nodrošināt, ka profesora vai asociētā profesora amata pretendentu un profesoru vai asociēto profesoru, kuriem tuvojas terminētā darba līguma termiņa notecējums, zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija tiek novērtēta pēc vienādiem kritērijiem.

AIP uzskata, ka profesora vai asociēto profesora vieta atzīstama par vakantu un konkurss uz vakanto vietu izsludināms tikai tad, kad ar personu, kura ieņem profesora vai asociētā profesora amata vietu ir pārtrauktas tās darba tiesiskās attiecības, kuras tika nodibinātas ar uz noteiktu laiku noslēgtu darba līgumu.

Nobeigumā AIP vēlas norādīt, ka katrs gadījums saistībā ar darba tiesisko attiecību turpināšanu vai izbeigšanu ir vērtējams individuāli, savukārt, iespējamie strīdi ir risināmi normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

AIP priekšsēdētājs

(paraksts)

prof.J.Vētra

Broks
aip@latnet.lv, 67223392